

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 186

CHICAGO, ILL., SREDA, 26. NOVEMBRA — WEDNESDAY, NOVEMBER, 26, 1924.

LETNIK XXXIII.

Slovesno slavljenje desetletnice Družbe Sv. Družine v Joliet, Ill.

(Dalje).

LEP PRIZOR PRI BLAGOSLOVLJENJU ZASTAVE. — VESELO RAZPOLOŽENJE DOMAČIH IN TUJIH GOSTOV. OTVORITEV POPOLDANSKEGA PROGRAMA.

Slavnostni obredi v cerkvi so se vršili na najlepši način. Najprvo se je blagoslovilo novo društveno zastavo ali bandero, kateri je kumovalo nebroj boter in botere. Za častnega očeta in mater sta bila zastavi ugledna in občespštovana Mr. in Mrs. Anton Nemanich st. Za njima je bilo večje število boter in botere, katerih vseh imena poročevalci ne ve. Za temi je bilo nešteto tovarišev in tovarišic, ki so prisostovali blagoslovljenju zastave. Na ta način jih je veliko izjavilo, zlasti iz drugih naselbin, da še niso videli blagosloviti zastave, namreč ob tako veliki navzočnosti boter in botere in tovarišev in tovarišic. Bilo je res lepo, tako je potrdil vsakdo, ki je bil navzoč.

Po blagoslovljenju zastave je bila slavnostna pridiga. Takoj po pridigi pa se je služila slovesna sv. maša z leviti, katero je daroval pred. g. M. Butala pomožni župnik slovenske cerkve sv. Jožefa v Jolietu ob azistenci domačega g. župnika in drugega g. pomožnega župnika.

Po končani cerkveni slavnosti so društva in zunanji gostje odšli v šolsko dvorano, kjer se je serviralo kosilo in druga okropčila, katere so tako okusno in spretno pripravile vrle jolietke žene in dekleta, ki zaslužijo v tem oziru najlepšo pohvalo. V tem oziru se jaz popolnoma strinjam z nekim gospodom, ki mi je nekoč dejal, da ljudje brez vsega lahko prestanejo — le brez kuharic ne morejo. Kajti, kadar začno želodci kruliti, tedaj jih ne utolaži nihče, kakor samo dobre kuharice. Zato spretne in dobro izvežbane jolietke žene in dekleta zaslužijo, da jim pripišemo ta prvo in ta veliko zvezdo na prsa!

V dvorani so šumeli pogovori prijateljev in znancev. Rojaki (nje) iz domače naselbine Joliet, iz Chicago, Ottawe in Waukegana, ki so po družbi sv. Družine bratje in sestre so si segali v roke — stiskali desnice in se marsikaj pogovorili o preteklosti in sedanjosti. Beseda je dala besedo in fletno je bilo v prijateljski družbi. Pa kakor vedno, čas je imel tudi to pot hitre noge — on beži in se umika naprej, nas pa pušča zadaj za seboj vsako uro in vsaki dan starejše. Tako tudi tukaj, komaj so se razvili dobročutni prijateljski pogovori, že je bila ura dve in treba je bilo v Slovenijo dvorano na igro.

Točno ob 2. uri popoldne so se odprla vrata Slovenija dvorane, v katero se je vsul celotek številnega občinstva. Zato se polni vrste sedežev, ena vrsta za drugo je postajala polna, dokler se ni velika prostorna dvorana napolnila do zadnjega kotička. Veliko jih je stalo v ozadju, ki niso mogli dobiti sedeža.

Med čakanjem na program so zabavali občinstvo v dvorani Miss Mary Setina, Miss Louise Nasembey in Mr. Rafko Zupanec Jr. z jako krasnimi točkami na klavir. Igrali so tako lepe komade, da so pravsem ustregli, kar je pričalo burno ploskanje po dvorani ob koncu vsake točke.

Nekako ob pol 3. uri se je dvignil zastor in na sredi odra je bila razpostavljena krasna nova društvena zastava ali bandero s prelepo sliko sv. Družine. Z velikim burnim sploskanjem je občinstvo pozdravilo novo zastavo. Živahno ploskanje je bil nekak izraz notranjega čuta, ki je glasno govoril, pod teboj zastava naša, bomo šli krepko naprej, za napredek našega društva sv. Družine. (Dalje sledi.)

Vojni tajnik Wilbur prosi potrebni denar za mornarico.

Washington. — Na eni strani pokončujejo — na drugi zidajo. Truplo, katero bi imela biti ena največjih ameriških bojnih ladij, in bi nosila ime Washington, je bila obsojena — uničenju.

Dva dni so sipali jeklo s topovskih žrel, ne da bi imelo kaj vspeha: truplo ladje so še vedno zibali morskimi valovi. Ker pa je za uničevanje dovolj priprav na razpolago, ni ušlo "smrti," temveč je šest zračnih letal s svojimi 1.600 funtov težkimi bombami potopilo na dnu morja \$30.000.000 vredno nedogotovljeno bojno ladjo.

Drugo poročilo se pa glasi, da prosi vojni tajnik Wilbur za potrebno svoto denarja, s katerim bi se našo mornarico postavilo na stališče, kakor je bilo določeno na tozadevni konferenci.

Umor radi ljubosumnosti.

Los Angeles, Cal. — Ljubosumnost je gnala Z. R. Southerna, soferja, da je prišel mirno v pisarno R. E. Macka, starega 50 let, ter ga, ne da bi rekel kako besedo ustretil v pričo svoje žene, ki je zaposlena kot stenografistinja pri Macku. Mack, smrtno zadet, je omahnil na pol odprto okno, kar je zapazil neki policist in soferja prijel ravno pri vratih, ko je hotel ubežati.

Mrs. Southern, ki je stara 28 let in šele pred kratkem zopet pričela živeti s svojim soprogom s katerim sta bila ločena, je opravljala službo stenografistinja pri Macku proti volji soproga.

Ko je bil Southern aretiran se je zjokal, in rekel, da je moral to storiti.

Trgovina z dragulji oropana za \$30.000.

Roparji so vdrli v trgovino z zlatnino na 122 W. Madison St. Chicago, Ill. od koder so odnesli \$3.760 v gotovini in zlatnine v vrednosti od \$25.000 do \$50.000. O roparjih ni sledu.

RAZNE VESTI.

— Duluth, Minn. — Glasom poročila iz Dulutha se bo to zimo delalo v železnih rudnikih s polno paro, in sicer severno v državi Minnesota in severno države Michigan.

— Mexico City. — Charlie Chaplin, znani filmski igralec se nahaja v Mexico City, kjer bo poročil svojo soigralko Mehikanko Lito Grey.

— Orlando, Fla. — Nečak bivšega guvernerja Browarda iz Floride, Napoleona B. Browarda je ustrelil do smrti Mr. Cady, kateri je streljal tudi na svojo ženo, a jo ni zadel. Mr. Cady je izpovedal oblastim, da je hotel Browarda le prestrašiti z revolverjem, ker ni hotel iti domov in da se je revolver po nesreči sprožil.

— Wilson, N. C. — Henry Groves Connor, zvezni sodnik, je v nedeljo na svojem domu v starosti 74 let preminul.

— Rhinelaender, Wis. — Arthur Hansen, 23 let star, je šel na lov preko ledu, kateri se mu pa udere. Dasi je bila pomoč takoj pri roki mu življenja ni bilo mogoče oteiti, potegnili so mrtvo truplo iz jezera.

— Santa Monica, Cal. — Ralph H. Jennison in Miss Ruth G. Wilson sta kolidirala s svojim letalom 200 čevljev visoko v zraku z nekim vojaškim letalom, kjer sta bila oba ubita; pilot in opozovalec v vojaškem letalu pa močno ranjena.

— Omaha, Neb. — Od tukaj poročajo spojitve dveh bančnih podjetij in sicer: Omaha National bank in Corn Exchange National bank.

— Novice iz Chicago, Ill. — Policist Edward J. Cleary, 27 let star, je hotel aretirati nekakega črnca ko ga je zalotil pri vplomu, kateri je pa bil pripravljen z revolverjem in takoj sprožil ter smrtno zadel policista.

— V Chicago se je pričela vojna med takozvanimi "gangsters" in voditelji. Ni še dolgo ko so pokopali enega; leži že drugi na mrtvaškem odru. To pot sta dva sovražnika "carju podzemeljskih beznic" kateri je sedaj vodil salon v Cicero, Ill., Eddie Tancelnu upihnila življenje. Med bojem je bil težko ranjen tudi Tancelnov morilec imenovan "Klondike," katerega ima oblast v rokah, ranjen je pa tudi drugi napadalec Tancelna, kateremu se je posrečilo ubežati. — H. Washington, 7143 Yates ave., kateri je še za časa vojne kjer je bil ranjen in navzet plina nesposoben za delo, je pri odpiranju okna v tretjem nadstropju se nagnil preveč naprej in zgrbil ravnoteže ter padel na tlak, kjer je bil na mestu mrtve. — Andrew Krenkowitz 50 let sta delavec, je bil najden v stranski ulici na 1006 Polk cesti mrtve. Vzrok smrti alkohol. — Črnca Mrs. Williams je v prepisu s svojim možem na 3137 zabodla soproga z nožem, da je bil takoj mrtve. — Fred Zieske, star 74 let je v nedeljo dopoldan v cerkvi pri službi božji na nagloma umrl. Zapušča osem otrok.

PRIJET SLEPAR.

Leo Koretz, slepar, ki je osleparil več bogatašev v Chicagu je v rokah pravice.

Leo Koretz, ki je na prefrigan način osleparil več čikaških bogatašev za približno \$2.000.000, so ga izsledili v Halifax, N. S., kjer je živel pod drugim imenom.

Koretz se je ujel na ta način, ker je kupil veliko posest za \$40.000, poleg tega pa še porabil za popravo in prizidavo nadaljnih \$30.000. Živel je zelo potratno, kar je vzbudilo sum v nekaterih in ker ni nič tako skrito, da bi ne bilo očitno je prišlo na uho oblastim v Chicagu, Ill. od koder so bili takoj detektivi poslani v Halifax, kjer so ga aretirali in privedli v Chicagu, Ill.

Med tem ko je on razsipal denar za nepotrebno, se je morala njegova žena, ki se nahaja v Winetka sama preživljati z delom, a njujin sin Mentor je moral opustiti upanje, da bi šel v višje šole radi pomanjkanja denarja.

Aretiran je bil ravno ko se je vrnil domov iz mesta kjer se je po boljših klubih in plesiščah zabaval. Nekdo potrkna na vrata in Koretz vpraša kdo je in kaj da hoče. Vrata se odpre in strogi glas, ki pravi, da hočejo njega v Chicagu ga opustne; še bolj pa ko začuti mrzlo železo krog zapestja obeh rok.

Leo Koretz je izginil iz Chicagu, Ill. okoli 5. decembra leta 1923.

Mati rešila otroke iz goreče hiše.

Fayetteville, Tenn. — Izbruhnil je ogenj v hiši Mrs. Allan Taylor. Hiša je bila nenkrat vsa v plamenu in vsak izhod zabranjen, a junaška mati ni izgubila prisotnosti duha, prva misel ji je bila, da reši svoje tri otroke. Enega za drugim je iz prvega nadstropja lepo spustila na ulico, nato pa prevzeta od dimu padla okrog in je zadobila zelo hude opekline. Otroci so pa zadobili le malenkostne praske.

Sporazum na Kitajskem.

Peking, Kitajsko. — Gen. Feng Yu-Hsiang, kateri je zapustil bivšega vojaškega poveljnika pekingske vlade, Wu-Pei-Fuja, se je odločil, da od svoje poveljništvo Tuan, Chi-Juiju ministrskemu podpredsedniku Gen. Feng, bo najbrže odpotoval iz Kitajske.

20 oseb ponarejevalcev (War-Saving Stamps) pod ključem.

Chicago, Ill. — Včeraj so aretirali dvajsetega sokrivca ponarejevalcev znamk. Zadnji aretiranec je 41-letni Dominick Sacco 841 South Halsted St. Ta sleparija je prišla na dan v Lowell, Mass., in drugih vzhodnih državah. Tajno policijo je pa sled prignala v Chicagu, Ill., kjer so zajeli kolovodjo in plošče s katerimi so ponarejali znamke.

— San Yuan, P. R. — W. Russel Winslow iz Carthage, Ind., univerzitetni profesor v Porto Rico je umrl za posledicami ko mu je pri kopanju v morju odgriznila riba roko.

Iz Jugoslavije.

TIMOTIJEVIČEVA AKCIJA BREZVSPESNA. — RADICEV PRELOM Z BLOKOM. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Močna struja med radikali proti sporazumu.

Splošno se je pričakovalo, da bo dokončana najnovejša etapa v krizi, ki je iznačila za mandatorja krone Kosto Timotijeveča. Prišli so do novih dokazov, da je med radikali zelo močna struja, ki je proti sporazumu in proti antikorupcionistični politiki. Zato je jasno, da je Timotijevečeva akcija propadla. Radikali se niso izrazili za politiko v smislu mandata, kakor ga je dobil Timotijeveč, in s tem so onemogočili koncentracijo.

Radičev prelom z blokom.

Radič je imel 1. novembra v Zagrebu govor, v katerem je napovedal najostrejšo opozicijo — ožjemu bloku. Ozmernjal je Davidoviča, Nastasa Petroviča, grozil dr. Spahua in dr. Korošcu in SLS. očitaj, da nima poguma povedati, da samo v monarhiji mora biti tako korupcija, to se pravi z drugimi besedami, nihče drugi nima poguma govoriti o kroni javno take prostaške reči, kakor jih je Radič na tem govoru v Zagrebu. Radič je zahteval od bloka, da ustvari s HRSS federalistični blok v parlamentu. Blok pa je skoro vsak dan vabil Radiča, da bi prišel nekdo od njegovih ljudi če se sam ne upa, v Belgrad na razgovor o tej stvari. Dr. Korošec in dr. Spaho sta se v načelu izjavila za federativni blok v parlamentu, pa Radič ni poslal nobenega svojega človeka dol, tudi njegov poslanec Bačinič ni imel nobenega pooblastila za kako oficijelno izjavo.

Romanje bivših vojakov v Sinju.

Dne 9. t. m. se je vršilo romanje bivših dalmatinskih vojakov h Gospej Sinjski. Mnogi so romali bosí preko planin.

Smrt potapljača.

Eden najboljših potapljačev v Sibijskem primorju je bil 24 letni Tome Curavič iz Krapuja. Pred kratkem se mu je med poslom pokvaril potapljaški aparat in Curavič se je zadušil. Potegnili so mrtvega iz morske globine.

Smrtna kosa.

Umrla je v Trčiju skrbna, krščanska mati Marjeta Marenk, vdova sodne sluge v 80 letu starosti. — Umrl je v bolnišnici v Ljubljani po dolgi in mučni bolezni g. Anton Mazovec s Perovega pri Kamniku, oče g. profesorja Ivana Mazovca.

Brezno ob Dravi.

Odbor za Volčičev spomenik je kupil od g. Milana Lenarčiča v Josindolu rajnemu župniku Miroslavu Volčiču spomenik za 10.000 Din. Ta spomenik je slovesno blagoslovil msgr. dr. Anton Medved dne 2. novembra.

Rop pri St. Rupertu.

Na cesti Topole — St. Rupert, občina Braslovce, je ne-

znane napadel posestnika Franceta Brezarja iz Dolenje vasi ter mu oropal listnico z vsebino 2500 Din. Isti večer je hotel izropati tudi mesarja Turnška, nakana se mu pa nposrečila.

Spomenik dr. Kreku.
V poslopju Zadrugne gospodarske banke so postavili spomenik, doprnsni kip dr. Kreka. Umetniško delo sta izvršila naša domača umetnika brata Kralja.

Velik vlom v Slovenski Bistrici.

Dne 29. oktobra je drzna družba vlomila v prodajalno Danijela Omerza v Slov. Bistrici in mu odnesla 5000 Vardar cigaret, 1500 Kosovo in 1500 Jadran cigaret, več kilogramu tobaka, cele kose manufakturnega blaga, salame, konjaka, okrog 800 dinarjev gotovine itd. Skupna škoda znaša nad 30.000 dinarjev.

Tatvine v okolišju sv. Barbare.

Janezu Inga v M. Zimici so ukradli neznani zlikovci obleko, nikelnasto uro in dve sto dinarjev gotovine. Skupna škoda 500 dinarjev. Istega dne so se preselili k Rozi Krepki in njeni rejenci odnesli nekaj gotovine. Bolje so pa naleteli pri Fr. Mikiču v Sp. Koreni. Pobrali so razne obleke in perila za 2200 dinarjev, Lizi Tašner v Zikovicah pa vsakovrstnega perila v vrednosti 1425 Din. Sumijo, da obiskuje okoličane neki 20-letni mladenič. Izsledili ga še niso.

Vlomi.

Neznani storilci so vlomili skozi okno v trgovino konsumnega društva v Breznem ter odnesli več metrov raznega blaga, sukna, žameta, kleta, 5 parov čevljev in nekaj kuhinjskih loncev. Društvo so na ta način oškodovali za 5083 Din. — V barako, last Alojzi (Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so dostavljene prejemniku na dom ali na najbližjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lireh so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 7.90
1.000 — Din	\$ 15.45
2.500 — Din	\$ 38.50
5.000 — Din	\$ 76.50
10.000 — Din	\$ 152.00
100 — Lir	\$ 5.10
200 — Lir	\$ 9.85
500 — Lir	\$ 23.75
1.000 — Lir	\$ 46.25

Pri pošiljках nad 10.000 Din. i nad 2.000 Lir posreben napust.

Kar se cene denarja čestokrat menja, dostikrat dočela nepričakovna, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke na naše pošte cenah onemaga dne, ko m. pr. izdamo dnar.

POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICIL POŠTI KAKOR TUDI BRZJAVNO.
Vse pošiljke naslovite na: SLOVENSKO BANKO, ZAGREB, 2. ČEŠKA ULICA, 79-80 AVE, NEW YORK, CNY

AMERIKANSKI SLOVENE
Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

VAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3 1879."

Zapravljanje ljudskega denarja.

Glasom washingtonske razoroževalne konference med štirimi pomorskimi velesilami Veliko Britanijo, Francijo, Japonsko in Združenimi državami, je Amerika tekom zadnjih let uničila že več modernih bojnih ladij. Na ljubo britanskim in japonskim zahtevam si Amerika zmanjšuje svojo moč na morju.

Proti zmanjšanju moči na morju, dasi je tudi jako važno vprašanje že ni toliko ugovora. Ampak dejstvo, da Amerika uničuje in potaplja svojemoderne bojne ladije pa zasluži ugovor in resnega obsojanja.

Ameriški davkoplačevalci, ki ječijo pod velikansko težo davkov, so s svojimi davki znesli skupaj milijone, katere je država plačala za bojne ladije. Sedaj pa poslati te milijone tebi nič meni nič na dno morja, je velika krivica storjena davkoplačevalcem, ki so morali te milijone prispevati.

Te dni so bombardirali na mornariškem vežbališču blizu virginške obale eno izmed najmočnejših bojnih ladij Washington. Ali je pa treba tako močne in moderne parnike res pošiljati na dno morja? Ali bi se te parnike ne dalo predelati za prevozne trgovske parnike? Prav lahko in trgovska mornarica bi imela od tega korist. Toda nihče ne gleda na to. Ampak dela se, kakor, da bi bili žepi davkoplačevalcev tako prenapolnjeni, da ne vedo kam z denarjem.

Čas je že, da bi se modro in pametno gospodarilo tudi v tem oziru!

Slovenci niso taki!

Med ameriško javnostjo se večkrat sliši neslane opazke proti v tujini rojenim ljudem, da so nečisti, da žive v velikih nesnagah, itd. Nekateri narodi so res taki, da snage ne poznajo. Po mestih mečejo kuhinjske odmečke na sredo ulice, da tamkaj gnijejo, povzročajo smrad in dajejo povod razširjanju raznim boleznim. Ne imenujemo narodov, katerih se ta umazanost prav rada drži, dasi je mnogo tudi takih, ki so rojeni v tej deželi. In ravno dotični imajo v tem oziru proti v tujini rojenim ljudem najdaljši jezik.

Mi pravimo Slovenci niso taki vsaj v splošnem ne. Slovenci ljubijo čistost in snago. Okrog slovenskih domov, kjer so slovenski posestniki najdete čiste ulice, pa naj si bo v tej ali oni naselbini.

Slovenci povečini izboljšajo lokale, kjerkoli se naselijo. To zato, ker naši ljudje so delavni ljudje. Kupijo slabo in popravijo, to opazite povsod kjerkoli se Slovenci naselijo. To priznanje so dobili Slovenci že marsikje od javnih oblasti. Zato je očitano, kakor, da so vsi v tujini rojeni narodi umazani, ki snage ne poznajo zelo neumestno in, ako se med te prišteva naše

ljudi, se jim s tem dela krivico, kajti Slovenci nesnage ne ljubijo.

Smelo pa trdimo, da ko bi bili vsi drugi narodi tako čisti in bi tako snago ljubili, kakor jo ljubimo Slovenci, v kolikor se tiče vzdrževanja snage okrog stanovanj in na ulicah, bi marsikatera ulica in okolica zgledala precej bolj, kakor pa zgleda.

Rothbury, Mich.

— "Vsi za enega, eden za vse." — Ako je to geslo kdaj veljalo kakemu narodu, potem gotovo velja najbolj tudi nam katoliškim Slovincem v Ameriki. Ali žalibog take bratske ljubezni dosedaj še nimamo, da bi se podali eden drugemu roko in, da bi šlo složno za našimi idejami in nazeri, katere nam nalaga sv. vera in naša katoliška Cerkva. Sovražniki delajo na vso moč in pretege, da bi nas uničili in katoliško cerkev spravili s površja.

Ali ste videli, kako so zahrbtni Kukluksklani. Pri zadnjih volitvah so v državi Michigan izza gosto zamrežene ograje privlekli na površje njih mršavega kozla in ga postavili narodu, da bi za njega volil, za tako zvani Scholl Amendment, s katerim so hoteli zadati smrten udarec vsem katoliškim farnim šolam, katoliški misli in katoliškemu čutu. Ako bi bila ta njihov amendment prodrli na površje in postavil postavbo, potem bi ogrožala tudi katoliško čuteč narod. Kajti resnica je, da ako bi se jim posrečilo upostaviti same publicne šole v državi, potem bi bil njih prvi namen loniti po katoliških cerkvah. In kaj bi to pomenilo? Nič drugega, kakor to, da bi Amerika ne bila več prosta in svobodna država, ki daje vsem narodom enake pravice naj si bo v verskem ali političnem oziru. Da se narod tega zaveda je razvidno iz tega, da je njih predlog za eno šolo, bil temeljito poražen in je izginil kot kafa.

Ali nimamo takih imperialističnih Klanov tudi med nami Slovenci? Ki hočejo na enak način zadati smrten udarec nam katoličanom in to naši lastni bratje po narodnosti. Poglejmo v razne naselbine, kamor zahaja po večini njih strupeno časopisje in videli bomo, njega zle posledice. Tam, ko je še pred nedavnim vladala sloga in bratska ljubezen je zavladal prepri in sovraštvo in razdor v družinah.

Ako vprašamo glavna poveljna zastopnika Mr. L. Mladica in Mr. Fr. Kurnika, kakšne utise imata v onih krajih, kjer se je slabo časopisje razširilo in kvari naš narod boste dobili žalosten odgovor. Popolnoma so resnične besede Mr. Antona Grdina predsednika KSKJ. ko je na nekem katoliškem shodu rekel besede: Jaz, ti in vsi smo

krivi za vse zle posledice našega naroda, katerega je okužilo slabo časopisje. In kot taki bomo imeli težak odgovor pred strogim sodnikom. Kako malo se mi tega zavedamo!! Uprava lista A. S. in Edinosti nas vedno opominja, prositi in navdušuje za večje zanimanje lista, ki nas brani in ščiti pred sovražnikom. Mi pa vse to mirno gledamo in njih opomini gredo mimo naših ušes, dasi dobro vemo, da se ne gre za kake sebične namene ali milijondorski fond. Kampanja za vse naročnike gre proti koncu in bo tudi morda odločilna. Seveda, ako se doseže zaželeni uspeh, da dobimo dnevnik bodosežen velik triumf za nas katoliške Slovence. Ako pa tega ne bo mogoče doseči, potem je krivda naša in kar lepo vsak sebe naj vpraša za vzrok, pa bo dobil najboljši odgovor. Izdatelj listu so doprinesli velike žrtve in če dnevnik ne bo, pade krivda, na nas. ker se nismo hoteli odzvati njihovim resnim opominom.

Kakor ima sovražnik pravico širiti svoje umazano časopisje, toliko bolj imamo pravico mi za naše katoliško časopisje, ki stoji na nepremagljivem temelju krščanskih principov. Torej dragi rojaki in rojakinje, dajte in storite kaj za svoje časopisje vsaj sedaj ob koncu kampanje. Skušajmo vsi nagovoriti svojega prijatelja ali znanca, da se naroči, predno se ta kampanja zaključi. Resnica je, da imamo nekaj takih hrabrih mož in žena, ki se navdušujejo in žrtvujejo veliko časa za doseg dnevnika, zakar jih gre vsa čast. Ali vidite, da oni potrebujejo tudi naše pomoči, in ako se hočemo tudi mi za praktične katoličane imenovati, tedaj stopimo z njimi v stik. Podajmo si bratske roke in skupno sodelujmo za celokupen dobrobit. Ako storimo to, bomo dosegli svoj cilj za katoliški dnevnik. Kar bo pomenilo, da v slogi je moč. Tedaj bomo lahko s ponosom zrl in rekli, mi vsi smo sodelovali za tebe list Amer. Slovenec in Edinost, da si prišel do svojega cilja. Sedaj, ko smo to izvršili, ti pa prepuščamo, da skrbno čuvaj, naše katoliško prepričanje in naše narodne svetinje!

R. Snider slov. farmar.

Ako Tvoj сосед ali prijatelj ni naročen na A. S. in Ed. skrbi, da se nanj naroči!

ponižno. "Ko se boš najedel, boš pa nesel, ti Adam, to pomev v hišo nazaj in se boš lepo zahvalil za svoj del; midva sva za svoja že opravila."

"To bom storil prav rad," odgovori mizar. Samo — Adam pa nisem."

"To je vse eno!" potrdi krojač.

"Jaz sem Peter Stremol in se seveda tudi vama rad zahvalim, da sta bila tako prijazna in me sem poklicala. Žvižgal sem res, dolgi bi pa ne bil, to sem vedel. Zdaj sem se pa podprl in bom ponev rad nesel nazaj."

Ko se je vršila na gmajni ta veseliga, so se pa vršili v hiši čisto drugačne vrste nastopi. Ko je prišla gospodinja z družino domov in ni več dobila ponve z žganci, se je najprej začudila, potem je ostr-

mela in nazadnje strahovito vzrojila. Kaj je hotela — spet se je morala postaviti pred ognjišče, gospodar je pa poprijel za leskovo batino, da si poišče krivca. In tudi nesrečni trenutek ravno je stopil mladi Peter Stremol s prazno ponjavo v hišo, se obrnil do gospodarja in do gospodnje in rekel dobrodušno: "Tukaj je zdaj ponev in se prav lepo zahvalim teletu z dvema glavama."

Eno minuto kasneje je bil slikoviti nastop v hiši na višku. Črevljar in krojač zunaj sta slišala samo jedno kričanje fanta z rumenimi lasmi in jo potem brž pobrala, prepričana, da sta izvršila poučno delo. Zakaj rokodelski pomočniki morajo zmiraj držati skupaj, da izmodrijo mlade pobe, ki stopajo v svet neumni in zaupljivi kakor piščan-

"MIKLOVA ZALA".

DANES V SREDO VEČER IN JUTRI V ČETRTEK POPOLNE SE PRIREDI NA SLOVENSKEM DRAMATIČNEM ODRU V CHICAGO KRASNO ZGODOVINSKO SLOVENSKO LJUDSKO IGRO "MIKLOVO ZALO."

Slovenci imamo par jako lepih in obenem zgodovinsko interesantnih ljudskih iger. Te igre so v resnici žive slike posnete iz življenja našega trpečega slovenskega naroda, ki biva ob sinji Adriji od Triglava do Hrvatske, katero zemljo namaka stoletja in stoletja znoj slovenskega kmeta in slovenskega ljudstva sploh. Zgodovina našega malnega dobrega naroda je kronana po večini s samim trnjenjem, ki znači trpljenje in velikanske žrtve. Kdor te slovenske zgodovine ne pozna, kdor jo ni še dobro premisljeval, ta ne more biti bogve kak slovenski patrijot. Zakaj vzroka, radi katerega bi moral ta slovenski rod ljubiti in za njegov dobrobit goreti, ne pozna. Slovenski narod je prelil cele potoke krvi proti krvolokom Turkom. Slovenci in Hrvati so tvorili obrambeni zid, za katerim se je zapadna evropska kultura mirno razvijala in napredovala. Po naših krajih so pustošili nekdanje dni Turki, ropali in morili, mladino lovili in mlade dekleta in jih na debelo odvajali v turško sužnost. To je bila doba krvavega trpljenja, kakršnega morda je le malo kateri narod okusil.

In igra "Miklova Zala" je

Fotografirani svedrovci.

Ubogim vlomilcem postaja njihovo "delo" dan za dnem težje. Kovinaste blagajne za denar in dragocenosti so v svoji konstrukciji tako izpopolnjene, da morajo svedrovci poseči po najnovejših znanstvenih in tehničnih pripomočkih, da lahko vlomijo v tako omaro, ki pa je vrhu tega še — dostikrat prazna. In kolikim pestem in zankam je izpostavljen "ubogi" svedrovec! Bati se mu je priprave, ki oblije vlomilca s kropom, ako stopi na določeno desko, ali električnega udarca, ki mu oнемогоči, da bi se pobral s tal.

Najnovejša iznajdba na tem polju je takozvani kleptograf. Izumel ga je neki Italijan, ki je naslonil svoj izum na fotografsko podlago. Kleptograf je namreč v steni pritrjen fotografski aparat, ki je urejen tako, da vsakdo, ki vstopi v prostor, zadene ob električno žice, ki sproži fotografski mehanizem. Bliskolci, ki so se komaj izlegli. Zato ni nobenemu prizaneseno, in to je ravno korist takih pohodov med svet, da pride fant bolj izkušen domov, kakor je odšel.

Najhujše bolečine je Peter že prestal, ko se je iz razgovorov in prigovorov dognalo, da je Peter res nedolžna žrtev drznih malopridnežev. Tedaj je jela gospodinja prositi otroško dobrosrčnega mizarčka, naj ne zameri, in gospodar mu je dal v ponudbo, če hoče pri njem počiti nekaj dni, da mu ne bo nič manjkalo. Ali pa, če se hoče dela poprijeti, se bo tudi dobilo. Ima brata, ki je mizarški mojster, in ta je prevzel pred kratkim izdelavo oprave za lovsko hišo, pa rabi močnega pomočnika. Omeniti moramo pa še tudi to, da je bila pri tej obravnavi poleg tudi domača hčerka Polonica, ki je ravno dorastla in bila živahna deklica, pa je podala nesrečnemu fantu z rumenimi lasmi svoj beli žepni robec, da si je mogel z njim obrisati z rdetih lic grenke solze.

Peter si je obrisal rdeča lica, vrnil potem rutico s zahvalo usmiljenemu dekliču, šel k tistemu mojstru, se udingal, pa prišel še večkrat na to kmetijo v vas in počasi natvezel srce na domačo hčerko.

slika tega življenja in trpljenja. Slovensko dekle, ki je bilo ugrabljeno in odvedeno v turško sužnost, doma pustilo vse najdražje, z njo odvedeni mladi otroci — doma vsled tega žalostne družinske razmere in drugo, je kričoča slika v tej interesantni narodni slovenski igri.

Zanimivost te igre je tako velika, da je vredna in zadostni vzrok, da napolnite dragi rojaki in rojakinje obkrat danes, v sredo večer ob 8. uri in v četrtek večer t. j. jutri na Zahvalni dan ob 2. uri popoldne cerkveno dvorano. Pridite od blizu in daleč, nobenemu ne bo žal, da je prišel pogledati to eno izmed najlepših ljudskih iger, ki jih imamo Slovenci.

Obenem je pa ta igra tudi prirejena v tako plemeniti in koristen namen, da je dolžnost slehernega Slovenca od blizu in daleč, da pride na to igro in s tem tudi pomaga dobri stvari. Kaj naj bo med nami ameriški Slovenci bolj plemenitega in potrebnega, kakor so naše slovenske šole? In za korist slovenske šole in kolegija sv. Franciška se ta igra priredi. Zato rojaki vsi na igro danes zvečer in jutri popoldne, da vidimo "Miklovo Zalo!"

ma zasine električna luč in slika vlomilca se že upodobi na fotografski plošči. Ko odkrijejo vlom, vzemo ploščo in jo razvijemo. Slika, ki jo dobe, je dokument za tiralo in druge policijske ukrepe.

Princip, na katerem temelji kleptograf, namreč kombinacija fotografske kamere z bliskovno lučjo, ni nov. Že davno so ga uspešno uporabljali pri fotografiranju divjih živali. V praksi kleptograf prav dobro služi. Zlasti mnogo ga urejajo ameriške banke.

ZANIMIV

nov roman "HAGARIN SIN" bomo začeli priobčevati v kratkem. Roman je posnet iz nemškega življenja, a je zelo zanimiv, ter obenem poučen. Berite ga takoj od začetka in opozorite na njega tudi svoje prijatelje in znance, da se na list naroče pravočasno in da bodo čitali lepi roman od kraja.

Domača hčerka je bila pa modro dekle in je presodila tako, da če mora človeško potovanje že res preiti v zakonski stan, je mizar ravno pravi človek za to, ker rabi zakonski par eno ali drugo mizarstvo reč. Ker je bila Polonica edini otrok pri hiši, je šla zadeva gladko in v obojestransko zadovoljnost. Kajti pošten in priden, to je bil in je ostal Peter. Čez malo let je bil mož čedne Polone in posestnik velike kmetije. — Ponev žganec! Iz tega se vidi, da spravi ljubi Bog dva, ki sta si namenjena skupaj, na kakršen način že hoče. In Peter tega ljubemu Bogu ne pozabi svoj živ dan. Zato je tudi vpeljal v svoji hiši to navado, da skuhaajo vsakemu potujočemu rokodelčiču, ki se zglesi, ponev zabeljenih žgancev, kar je za hišo tudi koristno v tem oziru, da ni treba krasti ponve.

Ko bi bila vedela ona dva rokodelska malopridneža, kako je njiju hudobija dobro iztekla, bi bilo smrtno grizlo tega in onega, zakaj ni sam nesel nazaj tiste ponve. Seveda bi se bilo znalo tudi drugače zgoditi, kajti ponev za žganec sama še ne stori vsega. Zato je treba — kjerkoli je že mogoče pridobiti čedno nevestico — tudi fanta brez marnoge za to.

Rosegger: Jos. Volc.

KAKO JE PRIŠEL PETER STREMOL DO SVOJE ŽENE.

(Konec.)

"Hej, brate!" zavpije krojač na fanta, ki korači mimo. "Ti si kakšen popotni sedlarški pomočnik in si gotovo lačen!"

"Ne," odgovori rumenolasi fant in postoji, "jaz sem mizarški pomočnik!"

"Tudi dobro, potlej si pa še bolj lačen. Srečni fant, pojdi sem in pridruži se nama, ki imava danes ta mala nebesa. Lej, ti pohlevni mizarček, tale kmet v tej hiši je dobil danes tele z dvema glavama. Od samega veselja nad tem danes kar žari in je še nama postregel — tu v ponov pogled! Če hočeš, lahko zajameš, ako še

nisi južinal."

Lačni mizarček še ni južinal, je stopil torej s poti in legel na mah blizu ponve.

"Če dovolita," je rekel in potegnil iz usnjate nožnice lepo osnaženo žlico.

"Lejte si no!" sta si namežiknila ona dva, "ta je pa boljše preskrbljen; mati mu je dala s seboj ustno lopato. Kakor je videti, gospodine strugarče še ni dolgo na poti."

"Danes četrti dan," odgovori mizar, "in prvi dan, da imam na tujem dobro južino. Prav zelo hvaležen sem vama."

Druga ni rekel nič, le pri vsaki polni žlici, ki jo je dvignil iz ponve, se je hvaležno ozrl zdaj v črevljarja, zdaj v krojača.

"Zahvaliti se imaš dvoglavemu teletu," je rekel krojač

Socialna Razmotrivanja

PROTI SOCIALIZACIJI! (Dalje.)

Podržavljenje n. pr. znači samo po sebi praktično le državni kapitalizem, ki je gotovo še hujši od zasebnega. Krasen vzgled za to nam nudijo naša tobačni monopol, ki ne izkorišča z vso brezobzirnostjo samo delavstva, marveč de — kot tožijo kadilci — po vseh predpisih tudi odjemalce. Popolnoma isto velja glede takozvane komunalizacije, to je prehoda zasebnih podjetij v občinsko last in upravo. Tudi tu se lahko in se dejansko prav pogosto razvije najhujši kapitalizem. Isto vidimo tudi pri delavskih sindikatih in zadrugah vseh vrst. Tudi združništvo samo na sebi je kapitalistična gospodarska oblika z edino razliko, da imamo tu na mestu par zasebnikov-kapitalistov celo, številno organizacijo, ki lahko, bodisi svoje delavce, bodisi odjemalce brezobzirno izkorišča.

Zato pa je za socializacijo glavna in zares bistvena važnost prav za prav šele druga stvar, to je tista enotna, po splošnih družabnih interesih zasnovana organizacija in kontrola posameznih podjetij, poedinih gospodarskih panog ter celokupnega gospodarstva, ki bi uravnavala vso gospodarsko življenje po splošnih vidikih ter ga podredila splošnim koristim. Dokler tega nimamo, toliko časa sploh ni govora o socializaciji. Kar dar bo pa to izvedeno, potem morda ne bo niti v vsakem posameznem slučaju potrebno, da stopi na mesto zasebnega kapitalista, ki bo itak primoran služiti splošnosti, kakor organizacija ali korporacija n. pr. zadruga, občina, država.

To je stara stvar, ki se ponavlja v vseh svojih spisih o socializaciji. O družabni kontroli nad gospodarstvom govori danes vsak količkar vpoštevani vredni spis, v kakršnemkoli jeziku, ako se, pa rečimo tudi le površno bavi z vprašanjem socializacije. Zlati sem pa jaz sam ponovno opozarjal na to, da ne smemo zamenjavati socializacije s podržavljenjem. Zato sem tudi namenoma ponatisnil v Nar. Gosp. l. 1920. str. 32. mesto iz Wilbrandt-ovega socializma (izšlo l. 1919.), avtor pravi: "Socializacija in podržavljenje. Prosim bralca, naj predvsem to dejstvo tolikrat ponavlja, tiho in glasno, ustmeno in pisмено, lastnoročno in tiskano, dokler ne bodo ljudje končno prenehali istovetiti ta dva pojma." Takrat je bilo tako opazovanje še tudi med Nemci potrebno, ali danes ga menda ni več pisatelja, ki bi še smatral za potrebno povdarjati to.

Sedaj pa pogledajmo, kako je prišel dr. Ujčič do svojega sklepa, da moramo tendenco socializacije z etičnega stališča odklanjati. On pravi: "Kompletna socializacija je sploh juridični in moralni monstrum. Kdo pa je dal državi (podčrtal jaz) oblast, da bi kar na sploh razlatala posestnike, ki so si na zakoniti način pridobili lastninske pravice. Saj je država zato tukaj, da štiti, ne pa da podira pravice privatnikov. V slučaju socializacije bi prišlo veliko ljudi v nedostojno odvisnost političnih matadorjev, ki vodijo v državnih (podčrtal jaz) obratih prvo besedo." In svojo ugotovitev, da moramo socializacijo z etičnega stališča odklanjati, nadalje: "In če bo treba kaj podržaviti (podčrtal jaz), se bo moralo to zgoditi z veliko previdnostjo. Meni neumljiva uganka pa je, zakaj hočejo podržaviti samo le veleposestva in industri-

ska podjetja, nikakor pa ne bank. Če ima človek par orlov več, takoj ima agrarno reformo nad vratom, če pa komu zakona, ki bi ga razlatali."

Jasno je torej, da dr. Ujčič po vsem tem, kar se je pri piči milijone v blagajnah, ni pas in drugod pisalo o socializaciji, še vedno ponavlja tisto, že davno zastarelo pesem, da pomeni socializacija podržavljenje, čeprav gotovo ve, da ga ni pri nas resnega človeka, pa naj bo socialist ali ne, ki bi se posebej zavzemal za podržavljenje. Tega kratkomo ne razumem. Toliko pa mi bodi vendarle dovoljeno pripomniti, da mora tudi tisti, ki hoče kritikovati razne socialistične nazore in ideje, stvar, o kateri govori — poznati. Ni treba, da bi se postavljali na stališče — kakor ga reklamirajo nekateri znanstveniki zase — da smemo govoriti o socialnih problemih, kakršni so ravno socializacija, samo sociologi. Govori naj svobodno vsakdo — samo tisto, kar pove, mora biti pravo, to se pravi, primerno utemeljeno. Tega pa ne moremo dopustiti, da bi si v navidezno resni, znanstveni kritiki krščanskega socializma in njegovih zahtev dovoljeval, pa bodi kdorkoli, take svoboščine. Naša literatura o socializmu in še posebej o socializaciji je tako skromna, da jo je lahko pregledati in preštudirati. Ravno zato pa se ne sme

Dejala je, da je dobila brzojavko iz Washingtona od naseljeniške komisije, katere se glasi, da ji ne bo nikoli dovoljeno stopiti na ameriška tla. Nato pa pravi Emma, da ona niti prosila ni za dovoljenje, pač pa, da ji je neki poslanec ameriške vlade rekel, da ona lahko pride v Ameriko, pod gotovimi pogoji. Tukaj pa pravi Emma: "Oni ne poznajo Emmo Goldman, a-

nihče tega truda ustrašiti, zlati ne, če ve, da bo imela njegova sodbba o stvari nekako avtoritativen značaj.

KAKŠNA SO "RDEČA NEBESA?"

Emma Goldman, anarhistinja, podala sliko terorizma o sovjetski Rusiji.

London. — Emma Goldman, anarhistinja, katere je bila deportirana iz Zdr. držav radi hujškanja na revolucijo, se nahaja zdaj v Angliji, z namenom, da bi odprla oči angleškemu radikalnim elementom, in jih poučila o dejstvu, da je terorizem sovjetske vlade v Rusiji veliko hujši, kakor je pa bil pod carizmom. Emma pravi, da si mora delavstvo celega sveta prizadajati, da stre — da uniči boljševizem.

Emma Goldman se je jako spremenila kolikor se mora soditi po zunanosti od tistega časa, ko je sejala seme anarhije po Ameriki. Pač pa — tako pravi poročevalec, njena zgovornost je še vedno ista, kot je bila.

Dalje pravi Emma, da je ljudstvo izven Rusije pod vplivom, da vlada tam delavski razred, in da se vpoštevajo težnje delavca. — O, kako se svet moti o temu. "Vlada, ki je zdaj na krmlu uničuje vse kar je ostalo še dobrega v Rusiji." Dalje pravi: "Jaz se ne pritožujem, da je ljudstvo preveč revolucionarno — ampak nasprot-

no — premalo. Namesto svobode — je tirano v tiranstvo. "Svarim ves svet, tako pravi dalje, pred nalezljivo boleznijo boljševizma."

Glede Anglije je rekla Emma sledeče: "Vi mislite, da se ne more pojaviti boljševizem pri vas, ker imate le par komunistov; vedite, da za uničevati dobro jih je treba malo — a veliko jih je treba za ustvarjati dobro."

— Norfolk, W. Va. — Jambornica, katere kapitan je bil W. J. Wilson se je nahajala v nevarnosti v viharju v bližini.

"Prišla sem, da obelodanim položaj o Rusiji." Bila sem v Rusiji dve leti. Govorila sem z ljudmi vseh razredov in zdaj hočem govoriti o masi — o zatirani masi, katere molči, kakor ni nikoli prej molčala, pod carizmom. Moj glas je namenjen tragični usodi tisočev mož, žena in otrok, kateri ječijo po ječah sovjetske Rusije — ne zato, da so z orožjem v rokah nastopili proti vladi, ampak zato ker so izražali svoja mnenja.

Danes so srca ljudem izven Rusije trda kakor kamen. Pred 18. leti je prišel mož z imenom Peter Kropatkin v Anglijo, kjer je vzdramil svet proti tiranstvu carizma. Danes je ljudstvo gluho vzlic vsem grozodejstvom, ki se dogajajo pod vladjo sovjetske Rusije — pod tisto vladjo, o kateri tudi naši rdečkarji vedo le dobro povedati, — ker le tam so "nebesa" — drugih nebes si ne želijo. In čemu bi si jih pa tudi želeli? Saj oni nimajo duše, kakor se večkrat kak "ultra kranjski socijalist" izrazi; toraj so nebesa, v katere mi katoličani verujemo za nje odveč.

Dalje pravi Emma, da je ljudstvo izven Rusije pod vplivom, da vlada tam delavski razred, in da se vpoštevajo težnje delavca. — O, kako se svet moti o temu.

"Vlada, ki je zdaj na krmlu uničuje vse kar je ostalo še dobrega v Rusiji." Dalje pravi: "Jaz se ne pritožujem, da je ljudstvo preveč revolucionarno — ampak nasprot-

no — premalo. Namesto svobode — je tirano v tiranstvo. "Svarim ves svet, tako pravi dalje, pred nalezljivo boleznijo boljševizma."

Glede Anglije je rekla Emma sledeče: "Vi mislite, da se ne more pojaviti boljševizem pri vas, ker imate le par komunistov; vedite, da za uničevati dobro jih je treba malo — a veliko jih je treba za ustvarjati dobro."

— Norfolk, W. Va. — Jambornica, katere kapitan je bil W. J. Wilson se je nahajala v nevarnosti v viharju v bližini.

ni Diamond Shoale. 7 mornarjev se je rešilo, kapitan je postal žrtev valov.

POZOR NAROČNIKI!

S tem se naznanja vsem naročnikom "Amerikanskega Slovenca in Edinost" in "Ave Maria," da Mr. Marko Mihelič ni več naš pooblaščen zastopnik in nima več pravice pobirati naročnine za imenovano listo in nobeno drugo stvar, ki je v zvezi z našim podjetjem.

Uprava "A. S. in Ed." in "Ave Maria."

Načrt za hranjenje denarja da se Vam "L" delnic pomaga do

Tudi akoravno so Vaši prihranki majhni Vi lahko vseeno sedaj lastujete 7.8% prednostne delnice od Chicago Rapid Transit Company. Vi lahko kupite delnice na odplačila. \$10. doli na nakup in po \$10 mesečno za delnico dokler jo ne izplačate. Na mesečna plačila se Vam dovoli 7% obresti. Kar dar so Vaše delnice plačane, ste pa upravičeni do prejema dividendnega čeka vsak mesec od zaslužka "L" železnice. Vsaka delnica stane \$100. Dividende plačujemo po ceni \$7.80 letno na vsako delnico.

Nad 13.000 ljudi je že investiralo v to podjetje. Tukaj je Vaša prilika!

Za podrobnosti govorite z vsakim "L" zaposlencem, ali pa pošljite ta kupon za natančne podrobnosti in Vam bomo tudi poslali brezplačno kopijo uličnega vodnika za v Chicago, ki ga izdaja Chicago Rapid Transit Company.

UTILITY SECURITIES CO.

CHICAGO, ILL.

72 — W. Adams St. 4568 Broadway
409 — East 35th Street

Louisville

Milwaukee

Vzemite iztis vodnika po mestu

JOHN J. MORAN,

Room 843—72 West Adams Street, Chicago.

Prosim pošljite mi brez vsakih obveznosti popolne podatke v svrhu informacije glede pristopa kot delničar h Chicago Rapid Transit Comp., katere rudi po 7.8%. Obenem prosim za en iztis vodnika po Chicagi.

Ime.
Naslov.

4. Nasvet za Božično darilo

SLOVENSKA KUCHARICA.

Vsakdo jo pozna, veliko bogato ilustrirano knjigo, ki bo razveselila vsako gospodinjo in koristila vsaki družini

Cena \$5.00.

NAROČILO POŠLJITE na:

TVRDKA EDINOST,

1849 W. 22nd St.,

CHICAGO, ILL.

POZOR!

Na Silvestrov večer l. 1924. ob 6. uri se vrši slovesna otvoritev cerkvene dvorane pri cerkvi sv. Jurija v So. Chicago.

DRAGI ROJAKI v So. Chicago, okoličani, Slovenci in prijatelji našega naroda bodite na to vpozorjeni in obiščite nas ob tej svečani in pomenljivi priliki. Prijazno ste že danes vsi povabljeni in pri nas dobrodošli.

ODBOR!

GOSPODINJE POZOR!

Teden od 24.—29. t. m. bo važen za one gospodinje in kuharice, katere želijo se naučiti peči in kuhati na peči, katere se rabijo na plin, premog ali elektriko. — Champion kompanija obstoječa v Clevelandu bo demonstrirala v naši glavni prodajalni vsaki dan imenovanega tedna popoldne in zvečer do osme ure. V ta namen bo poslana ženska, katere bo pekla kruh, pecivo in druge stvari, Vam ženam v poduk. Razkazala vam bo, kako se rabijo vse regulacije pri katerikoli peči, kako se rabi plin, elektriko in drugo.

Gospodinje bi morale tako priliko uporabiti z veseljem, ker Vas nič ne stane in vam je pa v veliko priliko in korist, marsikatera hiša ima dobro peč, pa jo ne zna prav rabiti; ne zna dobiti iz nje tistega rezultata, kakor bi jo, ako bi znala prav odpirati in regulirati vse zatvornice in drugo. Zatoraj pridite vsaki dan v velikemu številu, ker Vas nič ne stane!

Glavno pa še nekaj!

Ta imenovana kompanija je obljubila, da bo dala ta teden z vsako pečjo, ako je katere kupi še enega "PURANA" po vrh in, ako kateri ne bi hotel purana pa dobi s pečjo eno omizje posode 42 komadov (dish set). To je pa prilika za one, katere ste nameravale kupiti novo peč, toraj gospodinje pozor! Sedaj je čas, da pridete si ogledati in kupiti peč za Vaš dom!

Vrši se na:

6019 — St. Clair Avenue,

A. GRDINA & SONS

6019 St. Clair Ave.

Cleveland, O.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

"Izbrati nevesto," je modrovala takoj drugega dne, ko je sedela pri Staničevih, "to je važna zadeva. Kaj, gospa Stanička?" Ta je pritrdila; Tajdi pa je začelo tolti srce, da se je sklonila na šivanje.

"Vi tega ne čutite toliko," je nadaljevala teta, "ker niste v takem položaju. A jaz! Verjemite mi, da po cele noči ne zatisnem očesa, ko premišlujem, kaj bi bilo prav, in kako bi bilo prav. Očak Abraham je poslal najmodrejšega izmed svojih hlapcev izbirati sinu Izaku neveste, ker je dobro vedel, da se tu na mladeniče ni nič zanesti. Ti bi gledali le na gladko lice; vse drugo jim je postranska reč. Zaraditega je toliko nesrečnih zakonov na svetu. Pred vsem mora biti nevesta bogaboječa in pohlevna, taka kakor Tajda. Da, da, gospodična, nič se ne skrivajte; Vi bi bili nevesta za našega Gregorja."

Tajdo je obhajala vročina in hitela je šivati na vse pretege.

"Če bi Gregor ne imel že neveste," je povzela teta, "bi jaz rekla, da naj vzame Vas."

Tajdi pa se je stemnilo pred očmi, da se je zbudila globoko v prst. Težave so jo obšle in stekla je iz sobe, kjer je bil vzduh tako soparen, tako težak. Ko je teta pripovedovala pri peči, kako ljubeznivo izvoljenko da ima Gregor na Kranjskem, je pretakala Tajda solze kraj potoka. Spoznala je vsa nesrečna, kako rada ima Gregorja. Menila je bila dosedaj, da ga čista le kot dobrega prijatelja, in da bi se ji ne godilo hudo kot njegovi ženi. Bil bi pač zakon, kakršne sklepa bolj razum nego srce. "In taki so najsvrečnejši," je slišala od strica in matere. Da si pa utegne Gregor izbrati drugo, na to ni mislila nikdar; kako bridko jo je iznenadila sedaj ta misel! O, naj bi tudi nje ne vzel, da bi le tudi druge ne izbral! Premišljevala je, zakaj je bil tako prijazen ves čas, če ima drugo v mislih, in jela ga je dolžiti hinavstva. A oglašil se je drug glas, ki ji je trdil, da je on pač prijazen z vsemi ljudmi. Spomin ji je ponavljal njegove besede, pogovore, ki sta jih imela med seboj, in izkušala je iztisniti iz njih le količkar več od navadne prijaznosti; a zaman. Kar se ji je glasilo prej kot iskrena ljubezen, to so se ji zdele zdaj le besede. Oh, da se meni ona zanj, in da se je dala tako preslepiti svoji domišljiji in domišljavosti! — A nekaj, nekaj gotovo še ni mislila na drugo. Spominjala se je prešle pomladi, spominjala zimskega jutra, ko je bil prišel z vojsko nad Gornji grad, in kako je bila ona prevzeta in razžaljena. Sama je kriva, da je nje pozabil.

Oh, ošabnost, kako kaznuješ sama sebe! A kaj pomaga prepozen kes! Pripeljal bo Gregor nevesto, ki bode njej več en opons, da je izgubila takega mladeniča. Tako je čakala obupana v vrtec, da odide teta Mina, in žalostna se je vrnila k svojemu delu. Mati je takoj slutila, kaj ji je; zakaj tudi ona se je natišem nadejala, da vzame Gregor hčer. Pusto je bilo pri srcu tudi njej, zato ni nadlegovala Tajde z vprašanji, ampak prepuščala času, da jo potolaži; saj se morajo deklice privajati samozataji.

Tajda je začela kmalu tožiti, kako dolgočasno da je v Gornjem gradu, odkar je odpravljen samostan, kako dolge da so zime, kako odljuđen kraj, in jela je nagovarjati mater, naj se vendar preselita. Mati je ugovarjala in pogovarjala in milovala v srcu nesrečno dete in premišljevala sama, če bi nemara res ne bila selitev najboljše zdravilo.

Ni več ni obiskala Tajda Gregorja, nič več ni poprašala, kako se ima, ampak trudila se je, da si ga izbije iz glave. A trud ni bil lehak. Bledela je Tajda in hušala in minula jo je prejšnja veselost, tako da jo je začel izpraševati stric, če je bolna. Ona je odkimavala in pobešala oči.

"Tajda, ti nisi srečna," ji je dejal patér Benedikt.

"Kako da ne?" se je nasmehnila ona. "Saj imam, česar želim."

"A vesela nisi, kakor si bila prej, in kakor so tvoje vrstnice."

"To je zato, ker je zima," se je izgovarjala ona. "Kadar pride pomlad, bode zbudila zopet petje in radost." Stric pa je zmaljeval z glavo in izpraševal sestro, kaj da ima Tajda, dokler ni izvedel resnice.

Kako neprijetno je ta presenetila patra Benedikta, ki si je bil že tako lepo uredil domačijo v prijetni zavesti, da je ne ostavi nikdar več! Zdaj se mu je pokazalo v drugačni luči prijazno občevanje mlade dvojice. Nesrečnega se je čutil tudi on, zlasti ker si je očitil da je nekoliko sam zakrivil to nezgodo. On je seznanil Gregorja s Tajdo; on ga je peljal k njeni materi; pred njegovimi starimi, slepimi očmi sta se menila. Oh, da ne more dobiti pokoja na zemlji! Ni se čudil, da si želi Tajda proč iz tega kraja, marveč potegnil je z njo, ko je dobro premislil okoliščine.

Ko pa se je vdala mati in začela iskati kupca za svojo hišico, so obšle Benedikta bridke misli. Sam bode ostal v Gornjem gradu, dolgčas mu bode po sorodnicah, in nihče mu ne bode več postregel tako ljubo. Jela se je boriti ljubezen do dragega kraja z ljubeznijo do sestre in nečakinje.

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerije in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

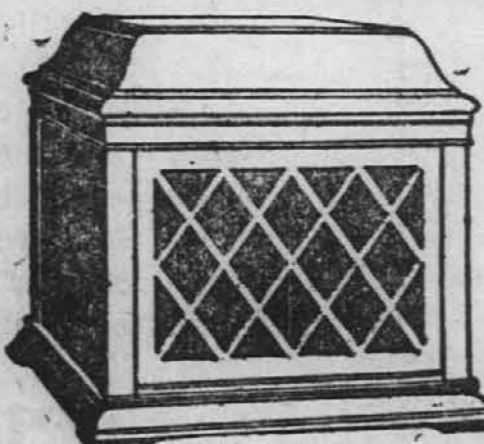
Johnu Gornik

SLOVENSKA TRGOVINA Z OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO.

ELY, MINNESOTA

GRAMOFONI

so pri zabavah kakor naša. Vam odslužijo pri domačih zabavah, kakor vsak godec.

Ako ga še nimate v Vaši hiši, pridite v našo trgovino, ki jih imamo v zalogi in oglejte si jih. Imamo vsakovrstne slovenske in angleške plešče.

POLEG DRUGEGA imamo v zalogi vsakovrstno blago za šivilje. — Vsakovrstne narejene obleke, za žene, dekleta, male deklice in otroke.

IMAMO veliko izbero moških oblek, močne trpežne hlače in cele obleke za naša dela. Vsakovrstne srajce za praznike in za naša dela. — Raznovrstno spodnje obleko. — Klobuke in kape in vse druge potrebščine, ki spadajo v trgovino z mešanim blagom.

TRPEŽNE in močne čevlje za praznike in za naša dela. Kakor tudi galoše, "over shoes" za mrzlo vreme, dobite pri nas vsake vrste.

GROCERIJU imamo v zalogi vedno najboljšo, zakar se posebno priporočamo našim gospodinjam.

Pridite in prepričajte se!

Slogar Bros.

ELY, MINNESOTA.

Phone: 104

(Nadaljevanje s 1. strani.)

je Kamnikar iz Loke, občina Trbovlje, je bilo 25. oktobra vlomljeno. Med razno drobnarijo so neznanci ukradli tudi komplet "Singer" šivalni stroj. Škoda je cenjena na 4750 Din.

Vlom.

V zaklenjeno stanovanje potnika Franca Hauptmana je vlomil neznanec in se za morebitno hudo zimo prav pošteno oblekel. Postregel bo lahko še manj podjetnim prijateljem. Jemal je kar od kraja. Odrbal si je zimsko suknjo, vredno 10 Din., peletino, vredno 400 Din, 3 suknjiče, vredne 600 Din, par hlače, vredne 1000 Din, za nameček še telovnik, vreden 150 Din. Po dobrem nemotnem vspehu je vsa vrata zopet previdno pozaklenil in jo odkuril.

Najdena blagajna.

Vidmar Anton, vrtnar na Selu, je dne 26. oktobra našel.

ZASTOPNIKE

iščem v vsaki slovenski naselbini za prodajo KOMETA — ZELODČNE KAPLJICE in razna druga zdravila o prostem času. Dobri zaslužek za jamčen. Kedor si hoče celi svoj čas posvetiti za to prodajo, mu je bodočnost zagotovljena.

Pišite po pojasnila na JOHN NOVAK, COMPANY 1900 So. Ashland Ave. CHICAGO, ILL.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zu naj in znotraj, pokladan stenski papir.

Phone: Canal 0490.

Phone: Canal 0537—5889

Chapel 2046 West 23. St.

MRS NICHOLAS GOETTERT Pogrebni zavod

Se priporoča Slovincem in Hrvatom

2046 W. 23. Street, CHICAGO, ILL.

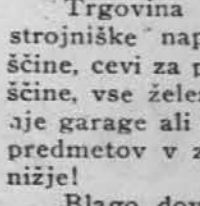
(S.)

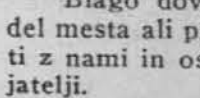
NAJSTAREJŠI SLOVANSKI TRGOVEC Z ŽELEZNINO V MESTU CHICAGO JE:

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL. Phone: CANAL 1614.

Trgovina vsakovrstne železnine, strojniške naprave, električne potrebščine, cevi za plin, avtomobilske potrebščine, vse železne potrebe za postavljene garage ali hiš. 1500 drugih različnih predmetov v zalogi. Naše cene so najnižje!

Blago dovažamo na dom, v vsaki del mesta ali predmesta. Začnite trgovati z nami in ostali boste naši stalni prijatelji.

(S. & P.)

Progres Linolium & Carpet Store

F. NOVICKI

GOLD SEAL CONGOLEUM

9X12 v enem kosu samo \$7.75.

VELIKA ZALOGA SVILENIH PREPROG

9X12 preje \$45.00 — sedaj \$27.00

Linoleum s gumi podlaga kvadratni jard preje \$1.45 sedaj samo \$1.07.

V Vašem interesu je, da si pred nakupom ogledate to zalogo.

1738 West 18th St.

Phone: Canal 1505

CHICAGO, ILL.

JOSEPH PAVLAK

PRVI SLOVENSKI POGREBNIK IN EMBALMER V CHICAGO.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.

1814 — So. Throop Street,

Chicago.

Phones: CANAL 5903 in 5666.

v grmičevju Taškarjevega gozda ročno železno blagajno. Blagajna je bila sicer zaklenjena, znaki so pa jasno kazali, da je bila vlomljena in vsebina odnešana. Kdaj in kako je zašla blagajna v gozd, ni znano. Kdor bi vedel kaj natančnejšega ali pa v zadnjem času pogrešil blagajno, naj javi policiji.

ŠIRITE A. S. in EDINOST

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE CHICAGO, ILL.

Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!

Phone Roosevelt: 8221

Ali si že pridobil kakega novega naročnika tekom te kampanje?

GRDINA IN SINOVI

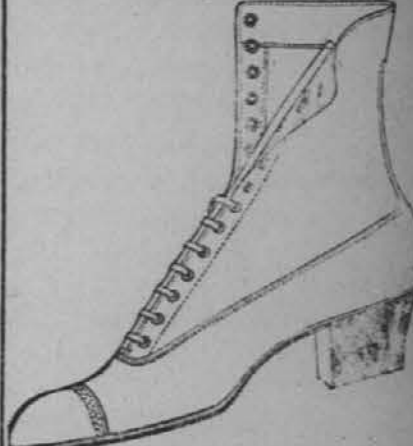
PRVI SLOV. POGREBN. ZAVOD

1053 E. 62nd St. CLEVELAND, O.

Randolph 1881

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za moške, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenost!

E. RESMAN SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI. 420 Pierce Street EVELETH, MINN.

And. Glavach

EDINI SLOVENSKI AUTO LIVERY

Cenjenim rojakom v Chicagi in okolici se toplo priporočam. Na razpolago imam najmodernejše avtomobile za poroke, krstnje in pogrebe.

Pokličite me na telefon. Prišel bom na Vaš dom in vse potrebno uredil. Zapomnite si moje telefon številko: CANAL: 5889

1844 — W. 22nd Place CHICAGO.

Phone: CANAL 6516.

SLOVENC!

Kadar ste se namenili dati slikati. Bodisi o priliki ženitve, ali v kakem drugem slučaju, nepozabite, da je v Chicagi slovenski fotografist, ki izdeluje prav tako fine slike, če še ne boljše, kakor kdo drugi. Ta fotografist je:

M. Arbanas

SLOVENSKI FOTOGRAFIST

1147 — W. 18th St., Cor. May St.

CHICAGO.

Razsvetlite Vašo klet!

Tekom jesenskih dni je klet jako popularen prostor v hiši. Tja se spravlja razne stvari za zimo. In kako je pusto, ako v kleti ni svetlobe. — In zakaj bi delali v temi? Pokličite nas, da vam razsvetljimo vaše temne kote in jih naredimo za vas prijazne in koristne.

Pokličite nas, ali pa k nam pridite, da se pogovorimo!

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Pošiljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik.

(9—27. 10—1.)